

OM BETYDELIGT HØRETAB

Definition

Betydeligt høretab betegner et høretab, som påvirker personens trivsel, sociale relationer og muligheder for uddannelse.

Høretabet kan objektivt set være større eller mindre, og det kan være behandlet med CI, høreapparat eller på anden måde. Personen kan tale tegnsprog eller tale dansk - eller en kombination af begge dele.

Ved et betydeligt høretab oplever personen, at det har væsentlige konsekvenser for hverdagen i et omfang, hvor vedkommende har brug for en kvalificeret helhedsorienteret socialfaglig rådgivning til at takle dem.

Ny kategori af borgere

Indenfor høreområdet arbejdes der traditionelt med en opdeling af borgerne, der er defineret ud fra størrelsen af borgerens hørenedsættelse og brug af sprogkode. I CFD Rådgivning arbejder vi fremadrettet med en ny kategori af borgere, der er defineret ved at have et betydeligt høretab.

Kategorien "borger med et betydeligt høretab" er en samlebetegnelse for borgere i alderen 18-65 år, der har et høretab af en eller anden grad. Det kan være større eller mindre. Det kan være behandlet med CI, høreapparater eller andre midler. Borgeren kan bruge tegnsprog eller ej. Men uanset dette oplever borgeren, at høretabet påvirker deres personlige trivsel, muligheder for at have sociale relationer og påvirker deres muligheder for uddannelse eller på arbejdsmarkedet. De kan være uddannelsessøgende, i arbejde eller arbejdsløse mv.

Væsentlige konsekvenser

Hørenedsættelsen er netop betydelig, fordi borgerne oplever, at det har væsentlige konsekvenser for deres hverdag i et omfang, hvor de har brug for en kvalificeret helhedsorienteret socialfaglig rådgivning til at takle dem. De har brug for en rådgivning, der rækker udover hjælp til hjælpemidler og indstilling af høreapparater. En rådgivning, der med afsæt i et samlet blik på borgerens situation, ressourcer og muligheder, hjælper borgeren og giver dem værktøjer til at leve med høretab.

At se på konsekvenserne i stedet for typen af høretab er en anden måde at betegne borgere med en hørenedsættelse på. Det er et perspektiv, der inddrager de socialfaglige elementer i forståelsen af følgerne en hørenedsættelse. Disse går på tværs af de klassiske kategorier, der har deres afsæt i audiologien, hvor man beskæftiger sig med at beskrive og kategorisere forskellige former for høreproblemer.

Her er man tilbøjelig til at bruge en opdeling, der forholder sig til størrelsen af høretabet. Et svært høretab er således mere alvorligt ind et let høretab i denne forståelse. Denne forståelse har også vundet indpas i hverdagens forståelse af høretab. Men det er en forståelse, der er problematisk, når hensigten er at hjælpe folk til at leve med deres høretab, som vi gør i CFD Rådgivning.

Nye kategorier

For det første har den teknologiske udvikling gjort at der er kommet nye kategorier af borgere, der fx er blevet CI-opereret. De ville førhen have været døve eller svært hørehæmmede, men har i dag et stort udbytte af implantater. De er på mange områder høremæssigt velfungerende, men kan stadig have problemer med fx at få arbejde eller fastholde et arbejde. De kan være udfordret på kommunikation og personlige ressourcer.

For det andet er et høretab ikke blot en hørenedsættelse. Forskningen peger på, at mange borgere med høretab også lider af tinnitus, har Menières sygdom (Morbus Menière) eller oplever øresten.

Derudover kan et høretab opleves forskelligt alt efter borgerens ressourcer. Det betyder, at borgerens oplevelse af livet med en hørenedsættelse kan være mere komplekst end de traditionelle opdelinger antyder, hvilket giver et behov for rådgivning for borgere, der måske nok har et let høretab, men oplever at det har betydelige konsekvenser for deres hverdag og måske forhindrer dem i at fungere på en arbejdsplads og fastholde deres arbejde.

For det tredje er udviklingen dybt bekymrende. Problemer med hørelsen er en af de mest udbredte funktionsnedsættelser i Danmark. Det anslås at op imod 800.000 danske borgere har problemer med hørelsen (Høreforeningen 2020). Antallet ventes at vokse i takt med at der bliver flere og flere ældre borgere. Den højere pensionsalder i fremtiden vil også øge antallet af borgere med en hørenedsættelse på arbejdsmarkedet.

Oftere arbejdsløse eller udenfor arbejdsmarkedet

Flere undersøgelser har peget på, at borgere med høretab, oftere er arbejdsløse eller udenfor arbejdsmarkedet. En undersøgelse fra VIVE (tidligere SFI) peger på, at dette potentielt koster det danske samfund mange penge, når borgere i den arbejdsduelige alder ikke er i beskæftigelse (Christensen 2006). Internationale undersøgelser understøtter dette (Lamb et al. 2016).

En undersøgelse af danskernes holdning til handicappede peger på, at der mange, der fx vil være skeptisk overfor at skulle arbejde sammen med en døv kollega (Epinion 2019). Dertil kommer der de personlige omkostninger i form af væsentligt dårligere psykisk velfindende, som kan være følge af fx social isolation og marginalisering på arbejdsmarkedet.

Det understreger et voksende behov for rådgivning af en gruppe borgere, der ikke er defineret ved størrelsen af deres høretab eller sprogkode, men i stedet er kendetegnet ved at deres hørenedsættelse påvirker deres liv i et betydeligt omfang, og hvor der er brug for kvalificeret uvildigt, fagligt funderet socialfaglig rådgivning, der hjælper borgeren til at blive fastholdt på arbejdsmarkedet eller får værktøjer til at sikre deres sociale relationer og personlige trivsel.

Kilder

Christensen, Vibeke T. (2006). *Uhørt? Betydningen af nedsat hørelse for arbejdsmarkedstilknytning og arbejdsliv*. København: SFI

Epinion (2019). Fordomme om mennesker med handicap på arbejdsmarkedet. Analyse udført af Epinion for Det Centrale Handicapråd.

<https://www.dch.dk/sites/dch.dk/files/media/document/Fordomme%20om%20mennesker%20med%20handicap%20fylder%20p%C3%A5%20arbejdspladsen%20%28Unders%C3%B8gelse%29.pdf> (hentet d. 21. april 2020)

Høreforeningen (2020). *Høreproblemer* (faktaside på hjemmeside).

<https://hoeforeningen.dk/viden-om/hoereproblemer/> (hentet d. 21. april 2020)

Lamb, Brian; Archbold, Sue & O'Neill, Ciaran (2016). *Spend to save: Investing in hearing technology improves lives and saves society money*. London: The Ear Foundation